

СТАНОВИЩЕ

от **Велислав Заимов**

професор доктор по четене на партитури в катедра „Дирижиране” и по композиция в катедра „Композиция” в Теоретико-композиторски и диригентски факултет на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров” за присъждане на научна длъжност „Доцент“ по Хармония с аранжиране в направление 1.3 - Музикална педагогика на главен асистент доктор Светослав Петров Карагенов на конкурс, обявен от Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив, публикуван в Държавен вестник бр.100 от 15.12.2017 г.

На конкурса се е явил един кандидат. Това е **главен асистент доктор Светослав Петров Карагенов, преподавател по теоретични дисциплини в катедра „Музикална педагогика и дирижиране“ към АМТИИ – Пловдив.**

Светослав Карагенов е роден през 1967 г. в Свищов. През 1986 г. е завършил Средното музикално училище „Панайот Пипков“ в Плевен с отличен успех и златен медал, а през 1993 г. – Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив с две специалности - композиция и музикална педагогика. През 1994 г. започва работа като асистент в АМТИИ и преподава хармония, музикален анализ, солфедж, методика, аранжиране. Автор е на няколко учебни пособия: „Технология на клавирния съпровод“ – 2009 г. в съавторство с проф. д-р Пламен Арабов, Задачи по хармония – 2017 г. и Музикално-слухово обучение – 2017 г.

През 2015 г. Светослав Карагенов защитава докторска дисертация на тема **„Категорията съпровод в музикалната история, теория и практика“.**

Като композитор Светослав Карагенов твори предимно в жанра на камерната и симфоничната музика. Автор е на три развити симфонични произведения и на повече от петнадесет камерни – сонати, квартети, вокални и инструментални цикли. Освен у нас, негови творби са звучали в Полша, Италия, САЩ.

Като теоретик Светослав Карагенов развива богата и разнообразна дейност. Изследванията му са в различни области – композиторско творчество, композиционни системи, тоналност - лад – атоналност, проблеми при съпровода и генералбаса. Автор е и на транскрипции, както и на разшифровки на генералбас.

Концертната дейност на Светослав Карагенов като пианист включва предимно творби от съвременността като солист и камерен изпълнител.

Като хабилитационен труд Светослав Карагенов е представил **„Енхармонизмът в „златния век“ на клавирната соната“**.

Изследването се състои от въведение, две части, заключение и списък с ползвана литература, където са упоменати петдесет и шест заглавия на български, руски, немски и английски език на хартиен носител, както и още шестнадесет от електронни източници.

Във въведението авторът излага подробно зависимостта между енхармонизма и темперирания строй или възможността за появата на класическия тип енхармонизъм като следствие от разделянето на октавата на дванадесет равни интервала. Тук се изтъква и ролята на клавишните инструменти, които най-ясно и дори нагледно показват възможностите за енхармонизъм и енхармонична замяна. Това става и причината в настоящия труд обект на изследването да бъдат именно клавирни творби.

В част първа **„Същност и предпоставки на енхармонизма“** се разглежда явлението темперирания строй от различни гледни точки: физико-акустична, математическа, психологическа, музикално-теоретична. Темата е разгледана и хронологически, което осветлява и редица явления в композиторското творчество до средата на деветнадесетия век, а именно – избор на тоналности, избор на тонален план. Този въпрос е неразривно свързан и със строежа на музикалните инструменти и най-вече - на клавишните. Въпреки че трудът няма за цел да представи в исторически план развитието на температурацията, тук в синтезиран вид то може да бъде проследено и може да се приеме като още едно достойнство на труда, особено през погледа на музикантите, които биха искали да навлязат позадълбочено в тази област на музикалната теория, за да си обяснят проблемите, произтичащи от това явление. Всъщност тази първа част на труда може да бъде разглеждана и като отделна разработка, като акустична основа, предшестваща част втора.

В част втора „Енхармонизмът през погледа на композитора“ авторът отново проследява етапите в развитието на темперирания строй като тук го съотнася към композиторското творчество. Състоянието на енхармонизма определя и използването на различни основни тоналности, както и на подчинени тоналности в творбите на композиторите от времето на Ренесанса до първите десетилетия на деветнадесетия век.

Тук се поставят редица въпроси, които днес, за нашите звукови представи може и да изглеждат странни. Съвременният музикант, който е възпитан в нормите на равномерната температура, тук може да открие обяснения на много въпроси по отношение на избора на тоналности, на използване на различни по строеж и разположение акорди; може да научи за основните теоретични схващанията през епохите, както и за воденето на спорове за и против различното третиране на енхармонизма.

В тази част авторът дава изключително подробна информация за клавирното творчество за композиторите, включени в изследването Доменико Скарлати, Карл Филип Емануел Бах, Йозеф Хайдн, Волфганг Амадеус Моцарт, Лудвиг ван Бетовен и Франц Шуберт, а именно: общ брой на клавирните им сонатите, използвани тоналности в мажор и минор, тонален план, предпочитани основни и подчинени тоналности. Всичко това е грижливо подредено в схеми, приложения и таблици, които сами по себе си говорят за задълбочеността на труда и биха били полезни за изпълнители и теоретици в бъдещата им работа.

Трудът би могъл да насочи към нови хоризонти на теоретичната мисъл, въпроси свързани с времето на окончателното утвърждаване на равномерната температура, оттам – към разширеното тонално мислене, модалното мислене, кризата в тоналното мислене и атонализма. Всички тези явления са следствие от развоя на температурата и едва ли биха могли да се появят без нея.

Друг въпрос, който поражда изследването, е за връзката между температурата и височината на строя и как височината на строя влияе върху характеристиките на дванадесетте мажорни и дванадесетте минорни тоналности, изредени в Приложение IV. Изведените характеристики не стават ли несъстоятелни при промяна на строя? От друга страна, не може да не се постави въпросът за енхармонизма при неклавишните инструменти, при съчетаването на клавишни със струнни, с дървени и с

медни, т. е. – при съчетаване на темперирани с нетемперирани инструменти.

Темперацията оказва влияние и при развитието на оркестровото писмо. Не е за подминаване фактът, че струните на днешните струнни, а и на старите виоли, както и на китарите са настроени на тонове от белите клавиши на клавишните инструменти. До сходни изводи можем да достигнем и като сравним използваните тоналности от композиторите до края на деветнадесетия век, от една страна в клавирните им творби и от друга - в оркестровата и камерната музика на едни и същи композитори.

С други думи, всяко явление би следвало да се разглежда не само по себе си, а като следствие от предходните достижения в съответната област.

На кратко казано, монографията *„Енхармонизмът в „златния век“ на клавирната соната“* се характеризира със задълбочени анализи на разглежданите явленията, с боравене и осмисляне на огромен масив от информация и с въпросите, които поставя като продължение на изведените научни заключения. Това придава на труда особена тежест и стойност.

След всичко описано по-горе, мога да дам най-висока оценка на монографичния труд и бих предложил на почитаемото научно жури да бъде присъдена на главен асистент доктор Светослав Петров Карагенов научната длъжност **доцент** по хармония с аранжиране в направление 1.3.

София, 04.03.2018 г.
Заимов

проф. д-р Велислав